

Kompetanseplan 2017-2020

Stavanger bispedømme

1. Innledning

Prester har kompetanse. Å være prest gir kompetanse.

Prester er ledere, teologiske ressurspersoner, formidlere og samtalepartnere. Prester bruker seg selv aktivt i hverdagen. De har bruk for allsidige kunnskaper, ferdigheter og kompetanse, på områder som faller innenfor og utenfor utdannings- og erfaringsbakgrunnen.

Biskopen leder prestetjenesten i bispedømmet. Biskopen har ansvar for å legge til rette for at prestene kan være på høyde med de utfordringene de møter.

Hver enkelt prest har også ansvar for å oppsøke og tilegne seg nødvendig kompetanse. Det er likevel et lederansvar å sørge for at dette er mulig i tilstrekkelig grad.

I kompetanseplanen fastsetter biskopen satsingsområder og struktur for etter- og videreutdanning i den perioden planen gjelder. Planen utarbeides og vedtas av biskopen etter drøfting i regionalt etter- og videreutdanningsutvalg (REU), der arbeidsgiver og den største fagforeningen sitter med tre representanter hver.

De økonomiske rammene for etterutdanningen vedtas av bispedømmerådet, med bakgrunn i økonomiske rammene generelt og behovene som kommer til uttrykk i kompetanseplanen.

2. Satsingsområder 2017-2020

Satsingsområdene i kompetanseplanen ligger til grunn for valg av prosjekter biskop og bispedømmeråd selv tar initiativ til eller slutter seg til. De ligger også til grunn for prioritering av søknader om støtte og permisjon til studieprosjekter.

REU ønsker å prioritere tiltak som retter seg inn mot prestenes kjernevirksomhet etter tjenesteordningen for menighetsprester (§2).

- å lede gudstjenester
- å forrette kirkelige handlinger
- å utføre dåps- og konfirmasjonsopplæring
- å utøve sjelesorg og veiledning
- å utøve forkynnerarbeid
- å utføre annet menighetsbyggende arbeid.

Bispemøtet har vedtatt en nasjonal kompetanseutviklingsplan med disse strategiske målene:

- å tolke og formidle kirkens budskap i møte med en kritisk tenkende samtid
- å bidra til fornyet kirkelig engasjement i møte med endret oppslutning om dåp, konfirmasjon, gudstjenester og annet menighetsliv
- å tydeliggjøre kirkens rolle som kulturbærer og ressurs i møte med religiøse, kulturelle og samfunnsmessige utfordringer.

Disse satsingsområdene slutter Stavanger biskop og REU seg til.

REU vil dessuten prioritere kompetansetiltak i møte med lokalt fastsatte strategiske behov. Dette gjelder:

- å øke andelen av befolkningen som identifiserer seg med kristen tro og praksis
- å styrke det kirkelige nærværet blant ungdom og unge voksne
- å bidra til økt kvalitet og oppslutning om trosopplæring.

Satsingsområdene kan også uttrykkes i hvilke ferdigheter prestene har behov for:

- grunnleggende teologisk kompetanse
- kompetanse som forkynnere
- kompetanse som gudstjenesteledere
- kompetanse som menighetsledere
- relasjonelle ferdigheter i møte med kolleger, frivillige medarbeidere og mennesker som søker til kirken.
- administrativ og organisatorisk kompetanse

Innenfor dette ønsker REU å prioritere prosjekter med stor relevans for prestedtjenesten. REU ønsker også å prioritere ressursene slik at flest mulig får glede av kompetanseutvikling.

I den kommende perioden vil REU derfor fokusere på kjerneområder i prestedtjenesten og aktuelle utfordringer. Hvilke prosjekter og tiltak som skal møte behovene vil bli vurdert underveis. Det vil skje ut fra hva som utarbeides og tilbys gjennom Bispemøtets kurs og videreutdanningstiltak, hva utdanningsinstitusjonene tilbyr og hva som byr seg av muligheter gjennom bispedømmets egne faglige og økonomiske ressurser.

REU ønsker dermed ikke i oppstarten av perioden å spisse satsingsområdene ytterligere, men vil underveis vurdere om det skal satses spesifikt på utvalgte prosjekter.

Mål

Den nasjonale kompetanseplanen gjelder fra 2015-2020. For denne perioden har planen et mål om at alle prester skal få del i etter- eller videreutdanningstiltak av høy faglig kvalitet.

I Stavanger bispedømme ble dette målet oppfylt tidlig i perioden, gjennom studieopplegget «Brant det ikke i våre hjerten», som var et videreutdanningskurs i forkynnelse der nær alle prestene var med.

Biskop og bispedømmeråd vil likevel tilstrebe at det i perioden for denne planen gjennomføres et etter- eller videreutdanningstilbud innenfor satsingsområdene, som når bredden av presteskapet.

Nasjonalt har man et mål om at prestene til sammen skal ta 2000 studiepoeng årlig. Det vil si rundt 200 studiepoeng pr. bispedømme, for Stavanger bispedømmes del ca. 2 årlige studiepoeng pr. prest. REU slutter seg til dette målet på lokalt nivå og ber bispedømmerådet legge til rette for dette budsjettmessig.

Biskop og REU slutter seg også til det nasjonale målet om at videreutdanning fortrinnsvis skal skje innen rammene av de erfaringsbaserte mastergradene i praktisk teologi eller klinisk sjelesorg, eller opplegg på tilsvarende faglig nivå.

3. Organisering

Biskopen har lederansvar for etter- og videreutdanningen av presteskapet i bispedømmet.

Dette lederskapet utøves hovedsakelig gjennom tre kanaler:

a) REU

REU skal

- utarbeide og drøfte kompetanseplan. Kompetanseplanen skal peke på satsingsområder og beskrive organiseringen av etter- og videreutdanningsarbeidet for presteskapet.
- følge opp nasjonale mål og planer for etter- og videreutdanning lokalt
- legge til rette for deltakelse på eller selv iverksette tiltak for å møte prestenes behov for etter- og videreutdanning, for eksempel gjennom felles kursopplegg, fagdager eller studieturer.
- drøfte søknader om støtte og permisjon til deltakelse på studiepoenggivende kurs, i regi av Bispemøtet eller relevante utdanningsinstitusjoner.
- koordinere arbeidet med å benytte erfaringene fra de som har deltatt i etter- og videreutdanning .
- avgi årsrapport til orientering for fagforeningenes årsmøte og til bispedømmerådet.

En person i bispedømmerådsadministrasjonen er sekretær for REU. REU-sekretæren ser til at informasjon om kompetanseplan og aktuelle kurs videresendes til prestene, via prost.

b) Personalforvaltningen i bispedømmet

Bispedømmerådet tildeler hvert år et budsjett til retreat, kortkurs og veiledning for prestene. Dette budsjettet administreres av personalrådgiver. Prestene kan via prosten søke om støtte til å delta på retreat, kortere kurs eller veiledningsordninger.

c) Prostene

Prostene får også tildelt et eget budsjett som kan brukes til å gi prestene støtte til å delta på fagdager eller kortere kurs.

Prostene organiserer og leder samlinger for prestene i prostiet. Disse samlingene er gode arenaer for faglige samtaler og oppdatering på viktige sider av prestatjenesten.

Prostene skal etterspørre den enkelte prests ønsker om kompetanseutvikling i de årlige medarbeidersamtalene. Prosten sørger også for at presters spesialkompetanse blir benyttet, legger til rette for at prester kan delta i veiledning, for at tildelte studiepermisjoner kan gjennomføres og inspirerer til studium, bønn og kristent hverdagsliv.

Hvordan søker prestene om støtte til etter- og videreutdanning?

1. Søknad om permisjon og økonomisk støtte til å delta på kurs som gir studiepoeng rettes til REU. Bispemøtet utlyser hvert år kurs, med søknadsfrist 15. mars og 15. september. Informasjon om hvilke kurs som tilbys sendes til prestene og er tilgjengelig på Bispemøtets, utdanningsinstitusjonenes og presteforeningens nettsider. Søknadene må sendes innen fristen for å komme i betraktning.
REU mottar også søknader på andre studiepoenggivende kurs. De samme fristene som for Bispemøtets kurs gjelder for å søke støtte til slike kurs.
2. Søknad om støtte til å delta på mindre kurs og tiltak som krever mer økonomi enn det prosten disponeres sendes via prost til personalrådgiver på bispedømmekontoret.
3. Søknad om å delta på fagdager og enkeltkurs kan også sendes prosten. Prosten melder fra til presten hvis det kan være relevant å søke støtte andre steder.

Alle søknader som skal til biskop eller bispedømmeråd kan sendes på e-post til stavanger.biskop@kirken.no, evt. med kopi til aktuell saksbehandler.

4. Veiledningsordninger

Veiledning gir mulighet for personlig utvikling, bearbeiding og refleksjon over erfaringer. I kommende periode har bispedømmet disse veiledningstilbudene:

4.1. Arbeidsveiledning

Biskopen organiserer arbeidsveiledning i grupper. Tilbudet gjelder alle faggrupper som utøver menighetsbyggende arbeid eller har lederansvar.

Arbeidsveiledning er en faglig kvalitetssikret veiledningstradisjon, der det legges til rette for refleksjon over erfaringer i tjenesten, egenutvikling, bearbeiding av vanskelige situasjoner, støtte og modning.

Gruppene kan unntaksvis være profesjonsbaserte. Tverrfaglige grupper gir til vanlig rikere tilfang på erfaringer og perspektiver.

I utgangspunktet er gruppene kontinuerlige. Deltakerne kan være med så lenge de ønsker det, men må fullføre et påbegynt halvår.

Arbeidsgivere som har deltakere i arbeidsveiledning forplikter seg til å legge til rette for at deltakerne kan følge alle gruppas samlinger. Den enkelte deltaker har også et ansvar for å planlegge eget arbeid så dette blir mulig. Veileder ser til at samlingene legges til et tidspunkt som best mulig passer til gruppas behov.

Etter 66 timer med gruppeveiledning får deltakerne godkjent deltakelse i ABV-gruppe som kompetansegivende element.

Det er godkjente arbeidsveiledere, med utdanning som tilsvarer 60 studiepoeng på masternivå, som brukes som veiledere. Veilederne binder seg til å følge gruppene i to år. Biskop eller veileder kan si opp avtale om ansvar for en gruppe med et halvt års forvarsel. I særskilte tilfeller kan det avtales kortere frist.

Minst én gang årlig inviteres det til deltakelse i arbeidsveiledning.

I følge innføringsprogrammet for prester, skal alle som er nye som prester delta i arbeidsveiledning.

Biskopen har som mål alle som ønsker det, skal få tilbud om deltakelse i gruppe. I tillegg ønsker bispedømmet spesielt å legge til rette for at prester som ikke har deltatt i ABV gjennomfører minst en periode på 66 timer.

Hver arbeidsgiver finansierer deltakelse for sine ansatte, og påmelding skal alltid sendes via arbeidsgiver. Biskopen oppfordrer kirkelige arbeidsgivere til å prioritere arbeidsveiledning.

4.2 Åndelig veiledning

Åndelig veiledning er en tradisjon for utvikling av eget liv og trosliv gjennom veiledningssamtaler basert på den enkeltes bønneliv. Åndelig veiledning fokuserer spesielt på gudsbilde og nærhet til den enkeltes erfaring. Tradisjonen har røtter fra Ignatius av Loyola og klostertradisjonene i Den katolske kirke.

I bispedømmet finnes det flere kirkelig ansatte som er kvalifiserte som åndelige veiledere i denne tradisjonen, og Utstein pilegrimsgård kan formidle kontakt med disse for de som ønsker å benytte seg av tilbudet.

3.3 Samtaler

Kirkens samtalesenter i Stallen ved bispegården er et åpent samtaletilbud for kirkelig ansatte, ektefeller av ansatte og for tillitsvalgte. Prester som ønsker enkeltsamtaler

eller samtaler over en periode, kan ta kontakt med samtalepartnerne på senteret. Mer informasjon finnes på www.kirken.no/stavanger.

Dersom det blir behov for arbeidsrelatert individuell veiledning eller samtaler ut over det samtalesenteret kan tilby, kan bispedømmekontoret være behjelpelig med å finne et samtaletilbud. Det er personalrådgiver som administrerer individuelle veiledningsordninger.

Biskopen er ikke prestenes sjelesørger, men har ansvar for at det er gode sjelesorgs- og veiledningstilbud tilgjengelige for prestene.

Alle som benytter seg av veiledningsordninger har også ansvar for å opprette dialog med nærmeste leder om tjenesterelaterte forhold som det er viktig å løse i samarbeid mellom leder og medarbeider. Veiledere bør oppmuntre til dette når slike tema kommer opp. I tilfeller der dette er utfordrende, kan både verneombud, tillitsvalgte og eventuelt ledere på høyere nivå bistå.

5. Ordninger for støtte og permisjon

Stavanger biskop og bispedømmeråd vil følge nasjonale retningslinjer for tildeling av støtte og permisjon til etter- og videreutdanning.

Når videreutdanning er obligatorisk skal arbeidsgiver dekke alle kostnader ved utdanningen.

Til kurs som inngår i mastergraden i praktisk teologi, vil biskopen normalt dekke kursavgift og gi permisjon med lønn ut fra anbefalingene fra kursarrangøren. Graden av støtte til reiseutgifter og litteratur vil bli vurdert ut fra tilgjengelige budsjettmidler og fra kurs til kurs, men med likebehandling av søkere i samme søknadsrunde og til samme kurs.

Dersom videreutdanning ellers er begrunnet både i arbeidsgivers behov og arbeidstakers eget ønske om kompetanseutvikling, kan det også tildeles delvis støtte eller permisjon. Graden av egenandel vil variere ut fra tilgjengelig budsjett og utdanningens relevans for tjenesten.

REU prioriterer vanligvis søknader om deltakelse på kirkelige kurs og kurs i regi av de teologiske utdanningsinstitusjonene med doktorgradskompetanse, framfor kurs i regi av andre arrangører. Dersom andre arrangører holder kurs med kirkelig relevans, kan disse også komme i betraktning.

REU anbefaler hvilke søknader som prioriteres. Biskopen gjør endelig vedtak om hvem som får studiepermisjon, ut fra disse hensynene:

- hvilke kurs som har strategisk verdi for bispedømmet
- kurs som tilfører bispedømmet og prostiet ny kunnskap og kompetanse, som kan komme fellesskapet til gode
- legge til rette for at aktuelle søkere kan fullføre mastergrad

- søkerens kvalifikasjoner, motivasjon og behov for kurset
- likebehandling av prester i forhold til muligheten for studiepermisjon

Alle søknader skal sendes via prosten for påtegnning. Prosten skal opplyse om prestens forutsetninger og behov for den aktuelle kompetansen, vurdere hva kurset vil tilføre prest, menighet og prosti og eventuelt uttale seg om hvordan det kan legges til rette for studiepermisjon.

Ved deltakelse på kurs regnes hver dag med kurs eller studier i omfang som en vanlig arbeidsdag.

6. Individuelle studieopplegg

Det er også mulig å søke REU om støtte til selvstendige studieopplegg, med samme frister som for ordinære kurs.

Søknader om selvstendige studieopplegg skal følges av en beskrivelse av studieprosjektet. Beskrivelsen skal gi REU grunnlag for å vurdere den faglige kvaliteten, gjennomførbarheten og nytteverdien. Søknaden må også følges av et realistisk budsjett for hvilke utgifter prosjektet innebærer.

Egne studieopplegg skal gjennomføres under veiledning. REU dekker eventuelle utgifter til dette og rekrutterer veileder i samarbeid med søkeren.

Som avslutning på studieprosjektet skal REU ha en rapport om prosjektets innhold og læringsutbyttet fra prosjektet.

7. Studiereiser

Stavanger bispedømme har lang tradisjon for felles studiereiser for prestene. Denne arbeidsformen er godt etablert, har gitt høy uttelling i form av studiepoeng og er verdsatt som arena for kollegafellesskap.

Det er et mål i perioden å legge til rette for en felles studiereise for presteskapet i, med et tema knyttet til satsingsområdene i kompetanseplanen. Ved tilgjengelige budsjettmidler kan det også legges til rette for prostivise eller gruppevise studieturer.

8. Andre studietiltak

Prestekonventet arrangeres over to dager, annethvert år. Prestekonventet er en arena for fellesskap, inspirasjon, faglig oppdatering og samtaler om aktuelle tema

Den gjeldende arbeidstidsordningen for prester definerer 20 % av arbeidstiden som ubundet tid. Denne tiden skal brukes til oppgaver som hører med til prestatjenesten som er valgt ut fra egne prioriteringer, vanskelige å planlegge eller ikke tildeles av prosten. Innen rammen av dette kan prestene også sette av tid til studium og bønn.

Ellers følger Stavanger bispedømme felles nasjonale ordninger for studiedager o.l.

Prosten ser til at prestene deltar på fagdager og samlinger som er viktige for tjenesten og legger til rette for dette.

Utstein pilegrimsgard gir mange tilbud om retreatar i løpet av året. Informasjon om dette finnes i brosjyrer og på www.utsteinpilegrimsgard.no. Prestene kan søke om studiedager for å delta og om økonomisk støtte fra bispedømmerådet. Bruk av arbeidstid på retreat avtales i forkant med prost, innen gjeldende rammer. Det utbetales ikke kvelds- eller helgetillegg for deltakelse på retreatar.

Prestene skal også selv, etter tjenesteordningen (§2, 3. ledd), forberede sine gjøremål og «sette av nødvendig tid til studium og personlig fornyelse». Ordinasjonsløftet gir uttrykk for at å søke Gud i bibel, bønn og studier er en integrert del av å være prest.

Prestene har derfor også selv ansvar for fornyelse, åndelig liv og kompetanseutvikling.

Prestene skal benytte mulighetene til å:

- holde seg faglig oppdatert
- skape seg en hverdag som gir rom for åndelig fornyelse
- delta i veiledning

I etter- og videreutdanningsarbeidet er det den enkelte prests ansvar å

- følge med på informasjon om utlyste kurs
- søke studiepermisjon i innen fristen, også slik at prosten har mulighet til å holde sine frister om påtegninger.

Kolleger kan hjelpe hverandre til å gjennomføre studieuker. Dersom studiefravær medfører problematisk belastning for kolleger, kan prosten kontaktes for samtale om mulige løsninger.